

Atskirų specialiųjų ugdymosi poreikių tenkinimas

Tikslinės grupės

[Švietimo įstatymas](#) numato, kad specialiosios pedagoginės ir specialiosios pagalbos paskirtis – didinti asmens, turinčio specialiųjų ugdymosi poreikių, ugdymosi veiksmingumą. Specialiąją pedagoginę pagalbą Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro nustatyta tvarka asmeniui iki 21 metų teikia pedagoginių psichologinių tarnybų, mokyklų specialieji pedagogai.

Specialioji pagalba mokiniui, kuriam jos reikia, teikiama mokykloje. Jam teikiamos žodinės kalbos vertimo į gestų kalbą, teksto skaitymo ir konspektavimo bei kitos paslaugos, didinančios ugdymosi prieinamumą. Specialiosios pagalbos teikimo mokyklose (išskyrus aukštąsias mokyklas) tvarką nustato švietimo ir mokslo ministras. Aukštojoje mokykloje specialioji pagalba teikiama aukštosios mokyklos nustatyta tvarka.

Pedagoginių psichologinių tarnybų, mokyklų specialieji pedagogai konsultuoja specialiosios pedagoginės pagalbos gavėjus, jų tėvus (globėjus, rūpintojus) ir mokytojus.

Specialusis ugdymas Lietuvoje organizuojamas vadovaujantis Konstitucija, švietimo įstatymu, Vyriausybės nutarimais ir kitais teisės aktais.

Mokinių priėmimas ir mokyklos pasirinkimas

Švietimo įstatymas apibrėžia vaikų, turinčių specialiųjų poreikių, teisę būti ugdomiems švietimo institucijose, esančiose arčiausiai jų gyvenamosios vietos.

Specialiosios klasės ir specialiosios priešmokyklinio ugdymo grupės komplektuojamos vadovaujantis Vyriausybės 2011 m. patvirtintu [Bendrojo lavinimo, specialiojo ugdymo, profesinio mokymo mokyklų, pagalbą mokiniui, mokytojui ir mokyklai teikiančių įstaigų steigimo, reorganizavimo, likvidavimo ir](#)

[pertvarkymo kriterijų sąrašą.](#)

Remiantis šiais kriterijais mokyklose gali būti komplektuojamos klasės mokiniams, turintiems specifinių pažinimo sutrikimų (8–12 mokinių), turintiems nežymų protinį atsilikimą (5–12 mokinių), turintiems vidutinį, žymų ir labai žymų protinį atsilikimą (5–10 mokinių), turintiems kompleksinių sutrikimų (4–6); aklujų klasės (5–8 mokiniai), silpnaregių klasės (5–12 mokinių), kurčiųjų klasės (5–8 mokiniai), neprigirdinčiųjų klasės (5–10 mokinių), turinčiųjų žymių kalbos ir kitos komunikacijos sutrikimų klasės (5–12 mokinių), turinčiųjų judesio ir padėties sutrikimų klasės (5–10 mokinių).

Turintys kompleksinių judesio ir padėties sutrikimų mokiniai gali būti mokomi individualiai arba grupėmis po 2–3 mokinius. Specialiojoje mokykloje mokytis pagal vidurinio ugdymo programą vienuoliktoji klasė komplektuojama, jeigu ją susidaro ne mažiau kaip 5 mokiniai.

[Mokinio specialiųjų ugdymo poreikių \(išskyrus atsirandančius dėl išskirtinių gabumų\) pedagoginiu, psichologiniu, medicininiu ir socialiniu pedagoginiu aspektais įvertinimo ir specialiojo ugdymo skyrimo tvarkos aprašas](#) nustato, kad vaikai, kuriems skirtas specialusis ugdymas, turi teisę, tėvams (ar vaiko globėjams) pritarus, rinktis ugdymo formą (visiška integracija, dalinė integracija, ugdymas specialiojo ugdymo įstaigoje) pagal pedagoginės psichologinės tarnybos rekomendaciją.

Specialiųjų poreikių mokiniai pagal pradinio, pagrindinio, vidurinio ugdymo ir adaptuotas programas mokomi vadovaujantis [Nuosekliojo mokymosi pagal bendrojo lavinimo programas tvarkos aprašu](#).

Tėvams pageidavus, adaptuotos pradinio (pagrindinio) ugdymo programos specialiųjų poreikių mokinys gali būti priimamas mokytis pagal pradinio (pagrindinio) specialiojo ugdymo programą, o pradinio (pagrindinio) specialiojo ugdymo programos mokinys – pagal adaptuotą programą.

Specialiųjų poreikių asmenys iki 21 metų, priimant juos į profesinę mokyklą, turi pateikti pedagoginės psichologinės tarnybos pažymą. Asmens specialieji poreikiai turi leisti jam mokytis pagal atitinkamą profesinio mokymo programą ir dirbti pagal įgytą profesinę kvalifikaciją. Asmenys, baigę adaptuotą pagrindinio ugdymo programą ir pateikę pagrindinio ugdymo pasiekimų pažymėjimą bei pažymą apie 10 klasės dalykų programų adaptavimą ir mokymosi pasiekimus (ko išmoko), į profesinę mokyklą priimami mokytis pagal adaptuotą vidurinio ugdymo programą.

Amžiaus grupės ir mokinių skirstymas į grupes

Ugdymo, mokymosi pakopos pagal amžių specialiųjų poreikių turintiems mokiniams nesiskiria nuo įprastų ugdymo pakopų: ikimokyklinis ugdymas (nuo gimimo iki jam pradedamas teikti priešmokyklinis arba pradinis ugdymas), priešmokyklinis ugdymas (pradedamas teikti vaikui, kai tais kalendoriniais metais jam sueina 6 metai), pradinis ugdymas (pradedamas teikti vaikui, kai jam tais kalendoriniais metais sueina 7 metai), pagrindinis ugdymas, vidurinis ugdymas, profesinis mokymas, aukštasis mokslas, suaugusiųjų neformalus švietimas.

Vaikų skaičius ikimokyklinio ugdymo mokyklų specialiosiose grupėse priklauso nuo vaikų amžiaus grupės ir sutrikimo pobūdžio.

Specialiųjų poreikių turintys asmenys, kurie mokosi pagal adaptuotą pradinio, adaptuotą pagrindinio ar adaptuotą vidurinio ugdymo programą, ugdomi bendrojo ugdymo mokyklos bendrosiose klasėse.

Komplektuojant klases, specialiųjų poreikių mokiniai (išskyrus lengvai sutrikusios komunikacijos mokinius) į bendrą klasės mokinių skaičių yra įtraukiami taikant koeficientą 2 (vienas specialiųjų poreikių mokinys atstovauja dviem mokiniams).

Ugdymo turinys, mokomieji dalykai

2013-2014 ir 2014-2015 mokslo metų pagrindinio ir vidurinio ugdymo programų bendrieji ugdymo planai nustato, kad mokykla, rengdama savo ugdymo planą, turi atsižvelgti į specialiųjų poreikių mokinių ugdymosi poreikius ir numatyti šių poreikių tenkinimo tvarką: priimti sprendimus dėl specialiųjų poreikių mokinių mokymosi krūvio (planuoti privalomas, specialiąsias pamokas), specialiosios pedagoginės ir (ar) specialiosios pagalbos teikimo.

Specialiųjų poreikių mokiniams ugdyti dalykų Bendrąją programą pritaiko (modifikuoja, adaptuoja ar rengia individualią programą) mokytojas, atsižvelgdamas į mokinių ugdymosi poreikius, mokyklos specialiojo ugdymo komisijos, specialiojo pedagogo rekomendacijas. Mokykloje jų nesant, mokytoją konsultuoja mokyklą aptarnaujančios pedagoginės psichologinės tarnybos specialistai.

Vaikai mokydamiesi pagal pradinio ugdymo programą, mokosi dorinio ugdymo (tikybos arba etikos), lietuvių kalbos, užsienio kalbos, matematikos, pasaulio pažinimo, dailės ir technologijų, muzikos, kūno kultūros ir kitų mokyklos nuožiūra skiriamų dalykų. Pagrindinio ir vidurinio ugdymo programų mokiniai mokosi

dorinio ugdymo (tikybos arba etikos), lietuvių kalbos, užsienio kalbų, matematikos, informacinių technologijų, istorijos, geografijos, biologijos, chemijos, fizikos, dailės ir technologijų, muzikos, kūno kultūros ir kitų mokyklos nuožiūra skiriamų dalykų.

Organizuodama specialiųjų poreikių mokinių ugdymą, mokykla atsižvelgia į mokinių specialiuosius ugdymosi poreikius ir sutrikimus; ugdymo formą (ugdosi bendrojo ugdymo mokykloje integruotai (visiškai, iš dalies), namuose ar specialiojo ugdymo įstaigoje); į ugdymo programą (Bendrają programą ar specialiųjų poreikių mokiniams pritaikytas programas: modifikuotą, adaptuotą, individualiąją); turimas mokymo lėšas; ugdymo (si) aplinką.

Specialioji mokykla ir bendrojo ugdymo mokykla, ugdanti specialiųjų poreikių mokinius, sudarydama mokyklos, klasės ar specialiųjų poreikių mokinio individualų ugdymo planą turi vadovautis Bendrajame ugdymo plane pradinio ugdymo dalykų programoms įgyvendinti skiriamų savaitinių pamokų skaičiumi. Taip pat mokykla gali nuo 20 iki 30 procentų koreguoti dalykų programoms įgyvendinti skiriamų savaitinių pamokų skaičių, keisti dalykams skirtų pamokų skaičių (mažinti, didinti), planuoti specialiąsias pamokas ir (ar) didinti pamokų skaičių, skirtą meniniam ugdymui, kitiems dalykams mokyti, papildomai mokytojo pagalbai teikti.

Nežymų ir vidutinį intelekto sutrikimą turintiems mokiniams ir besimokantiems pagal adaptuotą, specialiųjų poreikių mokiniui pritaikytą Bendrąją programą ar pagal specialiojo pradinio ugdymo programą, mokykla gali 1–2 pamokomis mažinti mažiausią privalomų pamokų skaičių mokiniui, didindama neformaliojo ugdymo valandų skaičių.

Per mokslo metus mokyklos specialiojo ugdymo komisijai ar pedagoginei psichologinei tarnybai įvertinus ir rekomendavus, mokykla gali keisti specialiųjų pamokų, pratybų ir individualiai pagalbai skiriamų valandų (pamokų) skaičių, o intensyvindama mokiniui teikiamą specialiąją pedagoginę ar mokytojo papildomą pagalbą, nustatytam laikotarpiui gali skirti papildomų pamokų kiekvienam mokiniui individualiai ar mokinių grupei.

Mokykla savo sprendimu specialiųjų poreikių mokiniams, atsižvelgdama į mokinio sveikatos sutrikimus ir mokyklos specialiojo ugdymo komisijos rekomendacijas, gali trumpinti pamokų trukmę 5 minutėmis, o sutaupytą laiką skirti mokinių veiklai keisti, pertraukoms organizuoti.

Mokykla, vykdydama formaliojo ir neformaliojo švietimo programas, specialiųjų poreikių mokinių skaičių grupėje, atsižvelgusi į mokymo lėšas, mokinių poreikius,

turimas mokymo (-si) sąlygas ir mokymo priemones gali nustatyti pati.

Turintiesiems kompleksinių sutrikimų, kai intelekto sutrikimas yra sutrikimų derinio dalis, ugdymo planas sudaromas atsižvelgiant į intelekto sutrikimą, planuojant specialiąją pedagoginę pagalbą kitoms sutrikusioms funkcijoms lavinti: specialiosios lavinamosios klasės mokytojas mokiniams, turintiems vidutinį, žymų ar labai žymų intelekto sutrikimą, ir mokiniams, turintiems kompleksinių sutrikimų, kai vidutinis, žymus ir labai žymus intelekto sutrikimas yra sutrikimų derinio dalis, rengia individualią ugdymo programą; mokykla gali organizuoti šių klasių užimtumą ir mokinių atostogų metu (išskyrus vasarą). Savanoriai aukštesniųjų klasių mokiniai, vykdantys socialinės veiklos programas, gali mokytojui padėti organizuoti šią veiklą.

Mokyklos specialiajai ugdymo komisijai ar pedagoginei psichologinei tarnybai pasiūlius ir tėvams pritarus, specialiųjų poreikių mokiniai: kurtieji ir neprigirdintys, turintys vidutinį ir žymų kalbos neišsivystimą, autizmą (normalus intelektas), elgesio, emocijų ir socialinės raidos sutrikimų, skaitymo ir (ar) rašymo sutrikimų, vidutinį ir labai žymų judesio ir padėties sutrikimą, ribotą ar sutrikusį intelektą, sergantys psichikos ligomis, ir tautinės mažumos kalba besimokantys, įvardytų sutrikimų turintys specialiųjų poreikių mokiniai gali nesimokyti ar pradėti vėliau mokytis užsienio kalbos; sutrikusios klausos mokiniai gali nesimokyti, o kurtieji visai nesimoko muzikos; judesio ir padėties sutrikimų turintis mokinytis gali būti atleidžiamas nuo technologijų pamokų; vietoj mokinio nesimokomų dalykų mokykla gali tenkinti mokinio specialiuosius ugdymosi poreikius, organizuoti specialiąsias pamokas, teikti papildomą mokytojo pagalbą, o tautinės mažumos kalba besimokantiems, kurtiesiems ir neprigirdintiems mokiniams skirti pamokų lietuvių valstybinei kalbai mokytis; integruotai besimokantiems mokiniams visi ugdymo plano keitimai, susiję su atleidimu nuo dalykų mokymosi, įforminami direktoriaus įsakymu.

Specialiųjų poreikių mokinių, kurie mokosi specialiosiose mokyklose, skirtose kurtiems ir neprigirdintiems, sutrikusios regos, sutrikusios kalbos ir kitos komunikacijos sutrikimų turintiems mokiniams, Bendrojoje programoje numatytiems pasiekimams pasiekti per ilgesnį laiką yra skiriami papildomi privalomo ugdymo metai parengiamajai klasei. Atskiriems dalykams numatytas pamokų skaičius mokyklos nuožiūra gali būti keičiamas atsižvelgiant į vaiko ugdymosi poreikius, išlaikant mokiniui mažiausią privalomų pamokų skaičių per savaitę.

Kurtiems ir neprigirdintiems vaikams vietoj kalboms skiriamų pamokų organizuojamos komunikacinės veiklos pamokos (7 pamokos per savaitę), kurias

sudaro šios veiklos sritys – lietuvių kalba, bendravimas ir 1 savaitinė pamoka skiriama lietuvių gestų kalbai mokytis. Pažintinės veiklos pamokos šiems mokiniams apima socialinę, kultūrinę veiklą, gamtinės aplinkos pažinimą, elementarių matematinių vaizdinių su(si)formavimą, meninės veiklos pamokas sudaro muzikos ritmikos mokymasis ir dailės sričių pažinimas, dalykinei praktinei veiklai skiriamos 3 pamokos per savaitę, tarties, kalbos ir klausos lavinimo individualioms pratyboms skiriamos 2 pamokos (kochlearinių implantų naudotojams 2–3 pamokos) per savaitę kiekvienam mokiniui. Tarties, kalbos ir klausos lavinimo individualios pratybos vyksta per komunikacinės ir pažintinės veiklos pamokas (pratybų ir minėtų pamokų turinys turi derėti).

Sutrikusios kalbos ir kitos komunikacijos vaikų ugdymo plane turi būti skiriama specialiųjų pamokų tarčiai, kalbai ir klausai lavinti. Individualioms pratyboms skiriama 1 pamoka kiekvienam mokiniui.

Sutrikusios regos vaikų ugdymo plane būtina skirti specialiąją pamoką, skirtą abilitacinėms pratyboms (sensomotorikai ir regėjimui lavinti).

Sergančių specialiųjų poreikių mokinių mokymo namuose ugdymo turinį formuoja mokykla, parinkdama ugdymo sritis, pritaikydama dalykų programas pagal šių mokinių gebėjimus, ugdymosi poreikius ir atsižvelgdama į gydytojų rekomendacijas.

Kurčių ar neprigirdintį vaiką namuose ugdantis surdopedagogas ar logopedas, atsižvelgdamas į individualius vaiko gebėjimus ir klausos sutrikimo laipsnį, kartu su tėvais (globėjais, rūpintojais) individualiai pritaiko mokiniui programą, lavina vaiko gebėjimus, konsultuoja tėvus.

Nežymaus intelekto sutrikimo specialiųjų poreikių mokiniams ir tautinės mažumos kalba besimokantiems nežymaus intelekto sutrikimo specialiųjų poreikių mokiniams mokytis namuose skiriamos 6 valandos per savaitę. Šios valandos skiriamos kalbiniam, matematiniam, socialiniam ugdymui ir specialiosioms pamokoms specialiesiems mokinio poreikiams tenkinti.

Vidutinio, žymaus ir labai žymaus intelekto sutrikimo specialiųjų poreikių mokiniams ir tautinės mažumos kalba besimokančių nežymaus, žymaus ir labai žymaus intelekto sutrikimo specialiųjų poreikių mokiniams ugdyti namuose skiriamos 6 valandos per savaitę. Ugdoma atskiriomis veiklos sritimis: komunikacinės, pažintinės, orientacinės, meninės ir darbinės veiklos kryptimis mokinių namuose ugdo specialusis pedagogas; jis, atsižvelgdamas į individualius kiekvieno vaiko gebėjimus, kartu su tėvais (globėjais, rūpintojais) individualiai

pritaiko mokiniui bendrąją pradinio ugdymo programą, lavina vaiko gebėjimus, konsultuoja tėvus; namuose mokant žymiai ar labai žymiai sutrikusio intelekto vaikus, turinčius judesio ir padėties sutrikimų, rekomenduojama 1–2 val. per savaitę skirti gydomajai mankštai.

Specialiosios pedagoginės pagalbos teikimas namuose ikimokyklinio amžiaus specialiųjų poreikių vaikams, neturintiems sąlygų lankyti ikimokyklinio ugdymo įstaigos, vyksra vadovaujantis [Specialiosios pedagoginės pagalbos teikimo specialiųjų poreikių ikimokyklinio amžiaus vaikams namuose tvarka](#).

Mokymo metodai ir medžiaga

Mokytojai, ugdantys specialiųjų poreikių asmenis, privalo pritaikyti specialiųjų poreikių asmenims ugdymo metodus, programą, turinį ir parinkti tinkamas mokomąsias priemones.

Mokymas pagal specialiesiems neįgaliųjų poreikiams pritaikytas programas nulemia ir naujų mokymo ir mokymosi būdų taikymą. Mokiniai su skirtingomis negalėmis ir skirtingais mokymosi poreikiais mokomi nevienodais būdais ir metodais. Pagrindiniai principai, pasirenkant ugdymo metodus, – mokymo diferencijavimas ir individualizavimas. Taikant mokymo metodus, pirmiausia atsižvelgiama į individualius specialiuosius poreikius. Net ir naudojant tas pačias ugdymo programas, kiekvienam asmeniui gali būti taikomi skirtingi metodai.

Specialiųjų poreikių mokinių ugdymo procese taikomi įvairūs metodai: pasakojimas, aiškinimas, stebėjimas, pokalbis, demonstravimas, spausdintiniai ar garsiniai šaltiniai, parastieji ir kompiuteriniai žaidimai. Mokiniai mokosi pažinti tikrovę, vertinti reiškinius, susidaryti individualų požiūrį į žmones, daiktus, aplinką ir patį save. Atliekami praktiniai darbai, bandymai, stebėjimai, judrieji ir didaktiniai, kūrybiniai žaidimai, sprendžiamos loginės užduotys. Žaidžiama grupėmis, komandomis, vaikams leidžiama patiems įvertinti savo darbą. Taikomas individualus darbas su vaikais kaip koreguojamasis ugdymas. Plačiai taikomi tokie metodai, kaip ekskursijos ir praktiniai darbai.

Sutrikusios klausos mokiniams ugdyti daugiau naudojamos regimosios priemonės, tobulinamas bendravimas sakybine kalba (tarimas ir skaitymo iš lūpų įgūdžiai), daugiau informacijos pateikiama rašytine kalba, organizuojamos individualios pratybos. Ypač svarbios vaizdinės priemonės, įvairi regimoji informacija (schemos, paveikslai, lentelės, formulės, sutartiniai ženklai), taip pat specifinės kalbinio bendravimo priemonės – bendravimas gestais ir bendravimas pirštų kalba (daktilologija). Mokiniais, besimokantiems bendrojo ugdymo mokykloje, teikiama

surdopedagogo pagalba. Kurtieji gali būti mokomi totalinės komunikacijos, žodiniu arba dvikalbiu (bilingviniu) metodu. Ugdant kurčiuosius, labai svarbus yra meninis ugdymas. Mokinį stengiamasi įtraukti į meninę raišką per šiuolaikinio šokio, teatrinio judesio elementų sintezę.

Sutrikusios regos vaikų ugdymo procese naudojamos specialios mokymo priemonės. Kiekvienam silpnaregiui, kuriam gresia pavojus apakti, po pusę savaitinės pamokos individualių pratybų (iki ketverių metų) skiriama Brailio rašto mokymuisi. Silpnaregiai ir aklieji mokomi lytėjimu pažinti juos supančius daiktus, žmones.

Specialiųjų poreikių mokinius nemokamai mokymo priemonėmis aprūpina mokykla, tam panaudodama mokinio krepšelyje skiriamas lėšas.

Mokinių pažanga

Mokinio, kuriam rekomenduota mokytis pagal Bendrąją programą arba modifikuotą specialiųjų poreikių mokiniui pritaiktą Bendrąją programą, mokymosi pažanga ir pasiekimai vertinami vadovaujantis [Mokinių pažangos ir pasiekimų vertinimo samprata](#).

Vertinant mokinių pažangą ir pasiekimus, taikomas formuojamasis (žodžiu ir raštu), diagnostinis (pagal mokyklos pasirinktą vertinimo formalizavimo būdą) ir apibendrinamasis (pvz., aprašas) vertinimas. Pradinių klasių mokinių pažanga ir pasiekimai pažymiais nevertinami.

Pusmečio (trimestro) mokinių pažanga fiksuojama Pradinio ugdymo dienyne arba elektroniniame dienyne. 2013-2014 mokslo metais 1-4 klasių mokinių pasiekimų pažanga buvo fiksuojama įrašant mokinio pasiektą mokymosi lygį.

Mokinio, kuris mokosi pagal individualią, adaptuotą, specialiųjų poreikių mokiniui pritaiktą Bendrąją programą ar specialiojo pradinio ugdymo programą, mokymosi pasiekimai vertinami pagal šiose programose numatytus pasiekimus. Specialiųjų lavinamųjų klasių mokinių pažanga ir ugdymo (-si) pasiekimai pažymiais nevertinami, vertinimo formas renkasi mokykla ir vertina įrašu „įskaityta“ arba „neįskaityta“.

Pagal mokinių pažangos ir pasiekimų vertinimo sampratą, mokytojams, vertinant specialiųjų poreikių mokinių pasiekimus ir pažangą, rekomenduojama taikyti formuojamąjį arba diagnostinį vertinimą. Teigiamas įvertinimas vertinamas pažymiu (4-10 balų, mažiausias balas - 4, didžiausias - 10) ar įrašu: „atleista“,

„įskaityta“, „padarė pažangą“.

Mokinių, kuriems rekomenduota mokytis pagal adaptuotas ar modifikuotas programas, ugdymo rezultatai vertinami atsižvelgiant į atitinkamos programos mokiniui keliamus reikalavimus ir uždavinius.

Specialiųjų ugdymosi poreikių turinčių mokinių pažanga ir pasiekimai aptariami dalyvaujant mokytojams, pagalbą teikiantiems specialistams, mokinio tėvams (globėjams, rūpintojams).

Pažymėjimai

[Pažymėjimų ir brandos atestatų išdavimo tvarkos aprašas](#) reglamentuoja pažymėjimo ir brandos atestato išdavimą pradinio, pagrindinio, vidurinio ir specialiojo ugdymo programos mokiniui.

Mokymosi pasiekimų pažymėjimas išduodamas adaptuotos pagrindinio ugdymo programos, specialiosios pagrindinio ugdymo programos, adaptuotos vidurinio ugdymo programos keliamosios klasės mokiniui, taip pat mokiniui, nebaigusiam pagrindinio ugdymo programos pirmosios dalies.

Į pažymėjimą įrašomi dalykų, kurių mokėsi, patenkinami ir nepatenkinami metiniai įvertinimai, dalykui mokytis toje klasėje pagal ugdymo planą skirtas valandų skaičius, vidurinio ugdymo programos mokiniui – ir dalyko programos kursas. Prieš įrašant dalyko, kurio mokėsi pagal adaptuotą programą, įvertinimą pažymima „Ad.“.

Pradinio ugdymo pasiekimų pažymėjimas išduodamas mokiniui, baigusiam specialiąją arba adaptuotą pradinio ugdymo programą. Pagrindinio ugdymo pasiekimų pažymėjimas išduodamas mokiniui, baigusiam specialiąją arba adaptuotą pagrindinio ugdymo programą. Į pagrindinio ugdymo pasiekimų pažymėjimą įrašomi ugdymo programos dalykų metiniai įvertinimai. Prieš įrašant dalyko, kurio mokėsi pagal adaptuotą programą, įvertinimą pažymima „Ad.“.

Vidurinio ugdymo pasiekimų pažymėjimas išduodamas mokiniui, baigusiam adaptuotą vidurinio ugdymo programą. Prieš įrašant dalyko, kurio mokėsi pagal adaptuotą programą, įvertinimą pažymima „Ad.“.

- **previous page**

- [Up](#)
- [Support measures for learners in early childhood and school education >](#)